

**การจัดการงานสาธารณตามแนวพระพุทธศาสนา
ขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี***
**PUBLIC CHARITY MANAGEMENT ACCORDING TO BUDDHISM OF
PUBLIC CHARITY IN RATCHABURI**

อาภารค์มี บรรเจิดจรัสเลิศ
Aparatsamee bunjedjarusled
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
E-mail: Aparatsamee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษาสภาพการจัดการ เปรียบเทียบความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี พบว่า การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยส่วนบุคคลต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัญหา อุปสรรค ได้แก่ แนวทางการทำงานที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นจึงควรมีการประชุมร่วมขององค์กรการกุศลในพื้นที่จังหวัดราชบุรีอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างแนวทางการทำงานที่ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
คำสำคัญ: งานสาธารณกุศล; แนวพระพุทธศาสนา; องค์กรการกุศลจังหวัดราชบุรี

Abstract

The objectives of this article was to study the general condition of management; compare opinions, problems, obstacles and suggestions for management of public charity work following Buddhist teaching of charitable organizations in Ratchaburi province, using mixed methods. Findings were management of public charity work following Buddhist teaching of charitable organizations in Ratchaburi province is in highest level. Based on different is found to be different accepting the research hypothesis. The problems and obstacles was collaboration among charitable organizations in Ratchaburi Province is in non-aligned ways. So that should have a joint meeting of charitable organizations in Ratchaburi province at least once a month in order to establish a clear and consistent work direction.

Keywords: Public Charity; Buddhism; Public Charity In Ratchaburi

* Received January 12, 2021; Revised March 8, 2021; Accepted April 10, 2021

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติการรับรองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ไว้ในหมวด 3 มาตรา 25 – 49 ไว้ในหลายเรื่อง รวมถึงการใช้สิทธิและเสรีภาพบุคคลในการดำเนินกิจการงานสาธารณะกุศลไม่แสวงหาผลกำไร มักอยู่ในรูปแบบของมูลนิธิหรือสมาคม ตัวอย่างเช่น การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ผู้เสียชีวิต คนไร้บ้าน การก่อตั้งศาลเจ้า ส่วนใหญ่มุ่งเน้นในเรื่องที่ภาครัฐไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล การไม่เข้าถึงบริการสาธารณะ (Public Service) ของทางภาครัฐหรือกิจการเกี่ยวกับนโยบายทางเลือก เป็นต้น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, 2560)

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การขยายตัวของสังคมเมืองก่อให้เกิดความเสื่อมทางด้านจิตใจของคนในสังคม ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ก่อเกิดเป็นเกลียวลูกโซ่สืบเนื่องของปัญหา ความไม่เป็นระเบียบของสังคม การขาดคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ความเหลื่อมล้ำไม่เสมอภาคทางสังคม ความเจริญที่ไม่ทั่วถึงส่งผลให้ประชาชนเกิดการย้ายถิ่นฐานจากชนบทหลังไหลเข้าเมืองเกิดปัญหาทั้งชนบทและในเมือง

งานสังคมสงเคราะห์ มีแนวความคิดในการแก้ปัญหาต่างๆ ในสังคม หรือที่เรียกว่า “ปัญหาสังคม” โดยผู้ปกครองในสังคมมีความปรารถนาที่จะให้สมาชิกในสังคมมีความเป็นอยู่ที่สงบสุขสามัคคี โดยสรุปแล้วปัญหาในสังคมมีอยู่ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับสุขอนามัยของร่างกายและจิตใจ เช่น ความเจ็บไข้ได้ป่วยด้วยโรคชนิดต่างๆ ความพิการทางร่างกายและจิตใจ การประสบอุบัติเหตุทางร่างกายและจิตใจ หรือสภาพการเปลี่ยนแปลงไม่สมดุลของอวัยวะภายใน ประการที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ เช่น ความขาดแคลนยากไร้มีสาเหตุมาจากความเจ็บป่วย ไม่มีงานทำ ไม่มีที่ทำกิน ไม่มีทุนประกอบอาชีพ หรือความด้อยโอกาสของผู้คนในสังคม การประสบสาธารณภัยจนสิ้นเนื้อประดาตัว และประการที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับความด้อยสติปัญญาขาดเหตุผลทำให้หลงผิดทำตามอารมณ์ตัวเอง เช่น การติดยาเสพติด การค้าประเวณี การประกอบอาชญากรรมต่างๆ เป็นต้น ปัญหาทั้ง 3 ประการนี้ หากกล่าวให้คล้องกันก็จะได้ว่า “ความมีโรคมาก ความยากไร้และความไม่รู้” ปัญหาสังคมดังกล่าวนี้ เกิดขึ้นได้ในทุกสังคมของมนุษย์ ส่งผลกระทบเป็นปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน กล่าวคือ เพราะความเจ็บป่วยทำงานไม่ได้ ความยากไร้ก็ตามมา โอกาสจะได้ศึกษาเล่าเรียนหาความรู้มีน้อยด้อยสติปัญญาไม่มีเหตุผล ทำตามอารมณ์ขาดความยั้งคิดเห็นผิดเป็นถูกเพราะความยากไร้ขาดแคลน อาหารไม่ได้รับถูกต้องตามหลักอนามัยที่ดี เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ สุขภาพไม่ดี ไม่สามารถศึกษาหาความรู้ได้เต็มที่ โอกาสที่จะได้รับการศึกษามีน้อยหรืออาจไม่มีเลย และเพราะสติปัญญาน้อยทำให้ไม่รู้ช่องทางทำมาหากินชีวิตก็ลำบากขาดแคลนและโรคร้ายไข้เจ็บก็ตามมา ปัญหาทั้งหลายแม้เกิดขึ้นกับปัจเจกบุคคลก็ตาม แต่เกิดท่ามกลางสังคมมนุษย์โดยรวม ย่อมส่งผลกระทบต่อบรรยากาศมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพของความรุนแรง และอิทธิพลของปัญหานั้นๆ ตัวอย่างเช่น ปัญหาของโรคระบาดบางชนิด เมื่อเกิดขึ้นกับใครเพียงคนเดียวก็ตาม ย่อมอาจติดต่อแพร่กระจายเป็นภัยแก่ผู้คนในสังคม สร้างความเดือดร้อนเป็นวงกว้าง ปัญหาอาชญากรรมบางชนิดที่เกิดจากอารมณ์

ของคนเขลาเพียงคนเดียวอาจสร้างความเสียหายต่อผู้คนในสังคมเป็นจำนวนมากได้ ปัญหาความอดอยากขาดแคลนหรือยากไร้ของผู้คนแม้จะมีไม่มาก แต่ก็อาจสร้างความหดหู่ วิตกกังวลแก่คนในสังคมถึงขนาดเกิดความหวาดระแวงในทรัพย์สิน

จากปัญหาทางสังคมที่สะสมพอกพูนและสลับซับซ้อนในปัจจุบัน ภายใต้สภาพแวดล้อมลักษณะพลวัตร การปลูกฝังจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม จึงเกิดขึ้นในสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ในปัจจุบันมีกล่าวถึงกันมาก คำว่า “จิตอาสา” (Valunteer Spirit/Mind) เป็นลักษณะของบุคคลผู้รู้จักเอาใจใส่ เป็นธุระเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีจิตสำนึกยึดมั่นในคุณงามความดี ละอายความผิด รับผิดชอบต่อส่วนรวม ตัวอย่างเช่น จิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

โครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โครงการนี้ขึ้นเพื่อรวมความสมัครสมานสามัคคีของคนไทยทุกคนในการทำการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เพื่อพัฒนาพื้นที่ในชุมชนต่างๆ ให้มีความเจริญ เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างถาวร โดยมีการดำเนินโครงการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

จังหวัดราชบุรีเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ดำเนินงานกิจกรรมจิตอาสาในส่วนภูมิภาคอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เช่น กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์พัฒนาทำความสะอาดศาสนสถาน เป็นต้น ทั้งในรูปแบบของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในส่วนของภาคเอกชนนั้น ยังมีองค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีดำเนินงานสาธารณกุศลไม่แสวงหาผลกำไรเพื่อช่วยเหลือและร่วมแก้ปัญหาสังคม เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ได้แก่ มูลนิธิประชาชนกุล มูลนิธิปฐมบรมราชานุสรณ์ โดยพระบรมราชานุญาติ เป็นต้น มูลนิธิเหล่านี้ภารกิจหลัก คือ การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ผู้เสียชีวิต บรรเทาสาธารณภัย และงานสาธารณกุศลอื่นๆ

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การขยายตัวของประชากร ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้การจัดการงานสาธารณกุศลขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยลักษณะของสังคมไทยเป็นสังคมเมืองพุทธ การช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันของคนในสังคม ยังคงเป็นแนวทางการดำเนินงานสาธารณกุศลขององค์กรการกุศลตลอดมา

จากปัญหาทางสังคมภายในจังหวัดราชบุรีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางบริบท ส่งผลสู่การขยายตัวขององค์กรการกุศลภายในจังหวัด ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาและวิจัยเรื่อง “การจัดการงาน สาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี” เพื่อศึกษาความเป็นมา สภาพของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันเพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางการจัดการงาน สาธารณกุศลขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดขอบเขตเนื้อหา ตามหลักสารานุกรม ได้แก่ ด้านเมตตาทายกรรม ด้านเมตตาวิจิตรกรรม ด้านเมตตาโมกกรรม ด้านสาธารณโภคี ด้านศีลสามัญญตา และด้านทิวาสัมมัญญา

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้กำหนดเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informants) จากผู้ที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับสาระสำคัญของการวิจัย จำนวน 7 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้อาศัยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติอนุมาน

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำเทปบันทึกมาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ ประกอบบริบท

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญในการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลมีความเสียสละ อดทน ตั้งใจและอยู่ภายใต้กฎระเบียบขององค์กรการกุศลอย่างเคร่งครัด มีแนวทางการทำงานร่วมกันที่มุ่งเน้นความสามัคคีในกลุ่มองค์กรการกุศลร่วมกัน แต่การจัดการงานสาธารณกุศลในจังหวัดราชบุรียังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขในเรื่องการขาดแคลนอัตรากำลัง อุปกรณ์กู้ชีพ กู้ภัย และสวัสดิการจากทางภาครัฐ

2. ปัจจัยส่วนบุคคลเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีที่มีเพศ อายุ การศึกษาและรายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาที่แตกต่างกัน ส่วนเจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับองค์กรการกุศลที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาที่ไม่แตกต่างกัน ที่มีนัยทางสถิติที่ 0.05

3. ปัญหา อุปสรรคในการจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี พบว่า ด้านเมตตาทายกรรม ขาดแคลนอัตรากำลัง อาสาสมัครไม่เพียงพอ มีภารกิจ ขอบข่ายงานที่ซับซ้อนและมากขึ้น ด้านเมตตาวจีกรรม ประชาชนทั่วไปหรือผู้มารับบริการมักใช้ถ้อยคำไม่สุภาพและกล่าวต่อถึงการบริการที่ล่าช้า ด้านเมตตามโนกรรม ประชาชนทั่วไปยังคงมีทัศนคติกับองค์กรการกุศลว่าเป็นการหาผลประโยชน์ ด้านสาธารณโภคี เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลไม่เคยได้รับสวัสดิการจากภาครัฐ ด้านศีลสามัญญตา องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี มี 4 หน่วยงานมีกฎกลางในการยึดถือปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งในแต่ละองค์กรมีกฎระเบียบภายในที่แตกต่างกันและด้วยเหตุนี้บางองค์กรเคร่งครัดในเรื่องหนึ่ง อีกองค์กรอาจผ่อนปรน ส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มมองมูลนิธิการงานไม่เป็นไประเบียบ เรียบร้อย ไม่ชัดเจนในกฎระเบียบ ด้านทัญญูสามัญญตา องค์กรการกุศลขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการกู้ช่วยชีวิตและบรรเทาสาธารณภัยที่จำเป็น หน่วยงานภาครัฐมีเครื่องมืออุปกรณ์ที่ครบถ้วน ทางองค์กรการกุศลได้ติดต่อประสานขอยืมแต่ได้รับการปฏิเสธ ข้อเสนอแนะ ด้านเมตตาทายกรรม มีการก่อตั้ง “สภาองค์กรการกุศลแห่งประเทศไทย” ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานขององค์กรการกุศลเพื่อเป็นมาตรฐานกู้ชีพ กู้ภัย ควบคุมความประพฤติของสมาชิกองค์กรการกุศลทั่วประเทศ และช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ขององค์กรการกุศล สำหรับการขาดแคลนอัตรากำลัง ให้มีการเชิญชวนเปิดรับอาสาสมัครอย่างจริงจัง เพื่อแก้ปัญหาภาระงานที่เพิ่มขึ้น ด้านเมตตาวจีกรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่องค์กรการกุศล ผ่านทางสื่อต่างๆ ให้มากขึ้น ด้านเมตตามโนกรรม มีการสร้างความเข้าใจ แสดงผลงานผ่านสื่อสาธารณะเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีขององค์กรการกุศลต่อประชาชนทั่วไป ด้านสาธารณโภคี สวัสดิการเจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลไม่ได้รับจากภาครัฐ สามารถทดแทนได้ด้วยการตั้งกองทุนสำหรับองค์กรการกุศลเพื่อ

ช่วยเหลืออาสาสมัครที่บาดเจ็บหรือเสียชีวิตในขณะช่วยเหลือสังคม ด้านศีลสามัญญตา ควรมีการหารือร่วมกันขององค์กรการกุศลในจังหวัดเพื่อมีทิศทางกรวางกฎระเบียบภายในที่ไม่แตกต่างกันจนเกินไป เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรการกุศล ด้านทฤษฎีสามัญญตา ควรมีการหารือในระดับผู้บริหารระหว่างองค์กรการกุศลและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ผล ดังนี้

การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ขององค์กรการกุศลเป็นไปเพื่อสังคมสงเคราะห์ สาธารณกุศลหรือสาธารณประโยชน์อย่างอื่น โดยมิได้แสวงหาผลกำไรมาเพื่อมาแบ่งปัน จึงเป็นไปตามแนวพระพุทธศาสนาหลักสาราณียธรรม อันเป็นคุณธรรมที่ทำให้ไม่เห็นแก่ตัว ระลึกถึงผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ผูกพันเชื่อมโยงกันด้วยน้ำใจ อันนำไปสู่ความสามัคคี และการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพการณ์ การจัดการงานจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณกุศลอย่างแท้จริง ซึ่งตรงกับงานวิจัยของพระครูใบฎีการะเบียบ สุมะโร (อ่อนละมุล) ได้ศึกษาและวิจัยในเรื่อง “การจัดตั้งกองทุนการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดตั้งกองทุนการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเหมาะสมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ด้าน และพระครูโกวิทบุญเขต (รอด อคฺคจิตฺโต) ได้ศึกษาและวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์ตากสินมหาราช จังหวัดตาก” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์ตากสินมหาราช จังหวัดตาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาและวิจัยออกเป็นรายด้านสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านเมตตาทายกรรม พบว่า การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ด้านเมตตาทายกรรม โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส รวดเร็วและถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจาก เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของพระครูโพธิสิริรักษ์ (จันทอ จันทโก) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการวัดตามหลักสาราณียธรรม 6 ของ

พระสังฆาธิการอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า ด้านเมตตาทายกรรมภาพรวมดี การช่วยเหลือกิจธุระของเพื่อร่วมงานด้วยความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการด้วยความสุภาพ เคารพนับถือกัน ให้การอนุเคราะห์ช่วยเหลือไม่รังเกียจ ทำร้ายทั้งต่อหน้าและลับหลัง การสร้างความประทับใจทางกิริยาอาการ

2. ด้านเมตตาวจีกรรม พบว่า การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ด้านเมตตาวจีกรรม โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีให้บริการด้วยวาจาที่สุภาพ สำนวณระวังในการใช้คำพูดในที่เกิดเหตุ และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เพื่อนร่วมงานและประชาชนทั่วไป ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในชุมชนและท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของพระมหาปัญญา สุพล โยธাত্রี) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการชุมชนตามหลักสราณียธรรม 6 ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า ด้านเมตตาวจีกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีการช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน แนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพแสดงความเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลังแก่ผู้ที่มีมารับบริการ

3. ด้านเมตตาตามโนกรรม พบว่า การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ด้านเมตตาตามโนกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีในจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลเป็นไปด้วยความตั้งใจ มุ่งความสำเร็จของงาน ประารถนาดีต่อส่วนรวม ตลอดจนปรับทัศนคติเพื่อส่วนรวม รู้จักให้อภัย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของสมบอง โทบุรี ได้วิจัยเรื่อง “การใช้หลักสราณียธรรมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครยะลา” ผลการวิจัยพบว่า ด้านเมตตาตามโนกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ

4. สาธารณโภคี พบว่า การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ด้านสาธารณโภคี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันและเสียสละประโยชน์ตนเองเพื่อส่วนรวม ซึ่งตรงกับงานวิจัยของอภิชาติ อนันตประยูร ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักสราณียธรรมเพื่อการจัดการความขัดแย้งของชุมชนรอบสวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักสราณียธรรมเพื่อการจัดการความขัดแย้งของชุมชน คนในชุมชนต่างมองเห็นคุณค่าและความจำเป็น โดยทุกฝ่ายต่างร่วมเสนอแนวทางปฏิบัติ การช่วยเหลือ แบ่งปัน จัดสรรสวัสดิการ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การโอนอ่อนผ่อนตามเพื่อมนุษยธรรม

5. ด้านศีลสามัญญตา พบว่า การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ด้านศีลสามัญญตา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีในจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลปฏิบัติตน

อยู่ในกฎระเบียบขององค์กรการกุศล ไม่กระทำตนเป็นที่เสื่อมเสีย ยึดถือเป้าหมายหลักร่วมกันเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุกัญญา โพธิ์ทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสารานิยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรกรมบังคับคดีมีการประยุกต์ใช้หลักสารานิยธรรมเพื่อการปฏิบัติงาน กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติดี โดยนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตและการปฏิบัติงาน ยึดถือกฎระเบียบขององค์กรและยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

6. ด้านทฤษฎีสามัญญตา พบว่า การจัดการงานสาธารณกุศลตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ด้านทฤษฎีสามัญญตา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีในจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม ร่วมงานกับองค์กรสาธารณกุศลอื่นเสมอ และรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพิบูลย์ ฐิตสุโข (ยังบุญส่ง) ได้วิจัยเรื่อง “การนำหลักสารานิยธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลของการศึกษาและวิจัยพบว่า ผลระดับการนำหลักสารานิยธรรม 6 ไปใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านทฤษฎีสามัญญตา รับฟังความคิดเห็นของประชาชน อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลมีความเสียสละ อดทน ตั้งใจและอยู่ภายใต้กฎระเบียบขององค์กรการกุศลอย่างเคร่งครัด มีแนวทางการทำงานร่วมกันที่มุ่งเน้นความสามัคคีในกลุ่มองค์กรการกุศลร่วมกัน แต่การจัดการงานสาธารณกุศลในจังหวัดราชบุรียังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขในเรื่องการขาดแคลนอัตรากำลัง อุปกรณ์กู้ชีพ กู้ภัย และสวัสดิการจากทางภาครัฐ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ควรมีการจัดการประชุมใหญ่ร่วมกันระหว่างองค์กรการกุศล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และมีการเปิดประชุมย่อยร่วมกัน ในช่วงก่อนเทศกาล ช่วงวันหยุดยาว เพื่อการเตรียมพร้อมป้องกันการเกิดเหตุ และเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรีให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. องค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี ควรมีการจัดอบรมสมาชิกใหม่ในองค์กรร่วมกัน ปีละ 1 ครั้ง เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่้องค์กรการกุศล ลดการแบ่งแยกขององค์กรการกุศล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เปิดรับสมัครอาสาสมัครเพิ่ม เพื่อลดภาระการทำงานที่ตรากตรำ และเพิ่มจำนวนบุคลากรในช่วงเวลาที่ขาดแคลน โดยมุ่งเน้นบุคคลในพื้นที่เพื่อสามารถเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ในกรณีฉุกเฉิน
2. เพิ่มการทำงานแบบการติดตามประเมินผล เพื่อการช่วยเหลือต่อเนื่อง เช่น ในกรณีผู้ประสบอุบัติเหตุทุพพลภาพมีการติดตามเพื่อช่วยเหลือ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือต่อไป เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและวิจัยในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในหัวข้อธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลในการให้บริการขององค์กรการกุศลในจังหวัดราชบุรี
2. ควรทำการศึกษาวิจัยผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรการกุศลภายหลังการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้

เอกสารอ้างอิง

- กิจจา บานชื่น. (2559). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ : วิพริ้นท์.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2556). *การจัดการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พระครูใบฎีกากระเปียบ สุนะโร (อ่อนละมุล). (2561). *การจัดตั้งกองทุนการศึกษาสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการการในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปรีดีกิตติยาภรณ์ (สุทัศน์ กิตตินาโม). (2561). *รูปแบบการจัดการสุขภาวะแบบองค์รวมสำหรับ ผู้สูงอายุของพระสงฆ์จังหวัดตราด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพเวที. (2531). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธธการพิมพ์ จำกัด.
- พระมหาปรีชา เขมนนโท. (2561). *การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติ ธรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เพ็ญศรี ปักกะสีนัง. (2556). *การจัดการโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2556) *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์ จำกัด.
- สุธี ขวัญเงิน. (2556). *การผลิตและการปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- _____. (2559). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.